

Forsvarlig saksbehandling og hvordan vi kan sikre det

Før vi i det hele tatt kan starte saksbehandlingen må vi ta stilling til hvorvidt vi har en tilknytning til saken eller partene i saken som vil kunne true vår objektivitet. Jeg viser her til forvaltningslovens kapittel II, samt til særreglene som fremgår av kommuneloven.

Saksbehandling i det offentlige er underlagt prosedyrekrav

Vi har plikt til å foreta nedtegnelser. Vi har plikt til å føre arkiv og arkivjournal. Videre har vi plikt til å varsle de som måtte bli berørt av vedtak i saken og å innhente uttalelser fra disse.

Hva handler saken om

Dette er et punkt det gjerne syndes en del mot og som med fordel kan kvalitetssikres. Mange av oss har oppfatninger på forhånd med hensyn til hva saken handler om, og om hva formålet med saken skal være. Det er derfor viktig at vi bruker tilstrekkelig med tid til å tenke igjennom hva saken egentlig handler om og hva formålet med den egentlig skal være. Dette er avgjørende for at vi skal kunne gjøre de rette avveininger med hensyn til hvilke saksopplysninger som saklig hører til saken. Dersom et tema som ønskes fremmet ikke saklig hører til saken, bør det istede fremmes en egen sak om dette.

Jeg vil derfor oppfordre til at vi bruker tilstrekkelig med tid til å utforme en hensiktsmessig problemstilling, slik at vi kan gi saken en saklig avgrensning. Det er flere grunner til dette. For det første vil utenforliggende hensyn kunne medføre ugyldige vedtak. For det andre ønsker våre oppdragsgivere korte og konsise dokumenter det er enkelt å sette seg inn i.

Krav til saksopplysningene

Saksopplysningene skal underbygge et inntatt standpunkt. Men saksopplysningene skal også sette beslutningstakeren i stand til å danne seg sine egne oppfatninger om andre mulige standpunkter.

Opplysninger som kan tenkes å ha vesentlig betydning for utfallet må tas med. Det må derfor gis både opplysninger som taler for og imot ulike mulige standpunkter for på denne måten å beskrive beslutningstakerens handlingsrom. Jo mer inngripende et vedtak er, desto strengere er kravene til sakens opplysning.

Aktuelle saksopplysninger vil kunne være relevant lovgivning, kommunale vedtak, tidligere avgjørelser, uttalelser fra andre offentlige myndigheter og berørte parter, ulemper og kostnader mv. Fakta må dokumenteres med henvisninger eller vedlegg.

Våre vurderinger av saken

Det må trekkes et skarpt skille mellom faktaopplysninger i saken og våre vurderinger av disse. Våre vurderinger skal ikke oppgis som faktaopplysninger og vi kan ikke basere våre vurderinger på opplysninger som ikke er oppgitt som fakta i saken.

Når vi er sikre på at vi har gitt saken en tilstrekkelig opplysning skal vi veie sakens opplysninger mot hverandre og komme til en eller flere konklusjoner. Disse konklusjonene skal danne grunnlag for våre forslag til vedtak. Våre forslag til vedtak skal derfor være en logisk konsekvens av våre konklusjoner.

I en godt skrevet sak vil det derfor være en gjennomgående og logisk sammenhengende (rød) tråd mellom fakta og vurderinger til forslag til vedtak.

Hvordan vi kan sikre forsvarlig saksbehandling

For det første bør vi alle samarbeide om å utvikle en felles standard for kontrollutvalgssekretariater som også vil gi en felles forståelse for hva de faste obligatoriske sakene skal omhandle.

Hver for oss bør vi bygge og videreutvikle kompetanse. Videre bør vi bevisst satse på å bygge kvalitetskulturer. Sidemannsblikk vil kunne bidra til underbygge både kompetanseutvikling, kvalitetskultur og internkontroll. Sidemannsblikk bør derfor innføres der dette er mulig.

Paul Stenstuen, 08.04.21